

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
Į S T A T Y M A S
DĖL PILIEČIŲ NUOSAVYBĖS TEISIŲ Į IŠLIKUSĮ NEKILNOJAMĄJĮ TURTA
ATSTATYMO TVARKOS IR SĄLYGŲ**

1991 m. birželio 18 d. Nr. I-1454
Vilnius

I. BENDRIEJI NUOSTATAI

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas reglamentuoja Lietuvos Respublikos piliečių, iš kurių pagal TSRS (LTSR) įstatymus buvo nacionalizuotas ar kitaip neteisėtai suvisuomenintas nekilnojamas turtas, kuris šio įstatymo priėmimo dieną yra valstybinių, visuomeninių, kooperatinių organizacijų (įmonių) ar kolūkių žinioje, nuosavybės teisių atstatymo tvarką ir sąlygas.

Nuosavybės teisė į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatoma:

- 1) grąžinant nusavintą turtą natūra arba jam ekvivalentine natūra;
- 2) suteikiant šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytiesiems asmenims vienkartinės valstybės išmokas, įgalinančias juos perimti atitinkamą dalį privatizuojamo valstybinio (visuomeninio) turto, jeigu neįmanoma grąžinti nusavinto turto natūra arba ekvivalentine natūra, arba šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytieji asmenys nepageidauja grąžinti natūra.

2 straipsnis. Piliečiai, turintys teisę į nuosavybės teisės atstatymą

Nuosavybės teisė į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatoma:

- 1) buvusiam turto savininkui, jeigu jis pagal Lietuvos Respublikos įstatymus yra Lietuvos pilietis ir turi šią pilietybę patvirtinantį dokumentą ir nuolat gyvena Lietuvos Respublikoje;
- 2) mirus buvusiam savininkui - jo vaikams (įvaikiams), tėvams (itėviams) ar sutuoktiniui, jeigu jie pagal Lietuvos Respublikos įstatymus yra Lietuvos piliečiai ir turi šią pilietybę patvirtinantį dokumentą bei nuolat gyvena Lietuvos Respublikoje.

3 straipsnis. Turtas, į kurį atstatoma nuosavybės teisė

Šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytiems asmenims atstatoma nuosavybės teisė į šį išlikusį nekilnojamąjį turtą:

- 1) žemę;
- 2) miškus;
- 3) ūkinės-komercinės paskirties pastatus su priklausiniais;
- 4) gyvenamuosius namus su priklausiniais.

II. NUOSAVYBĖS TEISĖS ATSTATYMO SĄLYGOS IR TVARKA

4 straipsnis. Nuosavybės teisės į žemės ūkio paskirties žemę atstatymo sąlygos ir tvarka

Šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytiesiems asmenims, jeigu jie dirba žemę arba grįžta ūkininkauti, nuosavybės teisė į žemės ūkio paskirties žemę atstatoma pagal nustatyta tvarka sudarytus atitinkamos teritorijos žemėtvarkos projektus.

Pagal šį įstatymą dirbančiais žemę laikomi nuolatiniai valstybinių ūkių darbuotojai ir kolūkiečiai. Jiems prilyginami kiti nuolat kaimo vietovėje gyvenantys ir dirbantys asmenys.

Grįžimu ūkininkauti laikomas šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytųjų asmenų arba jų vaikų, kai ketinama dirbti kartu, realus pasirengimas ūkininkauti, tai yra apsigyvenimas arba kūrimasis kaimo vietovėje, arba žemės ūkio technikos, ar inventoriaus, ar gyvulių turėjimas.

Tais atvejais, kai šie asmenys gyvena arba dirba kito ūkio, negu yra gražintinas žemės sklypas, ribose, arba kai buvęs žemės sklypas negali būti gražintas dėl šio įstatymo 12 straipsnyje nurodytų priežasčių, jiems pageidaujant ir esant laisvos valstybinio žemės fondo žemės, sklypas suteikiamas pagal gyvenamąją vietą.

Gražinamas turėto dydžio žemės sklypas, o vietoj jo suteikiamo kito žemės sklypo dydį nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė, tačiau abiem atvejais jis negali būti didesnis kaip 50 ha.

Asmenų, kuriems pripažįstama nuosavybės teisė į žemę, motyvuotu prašymu šios teisės realizavimas (sklypo suteikimas natūra) gali būti atidėtas laikotarpiui iki 5 metų. Tais atvejais šiems asmenims žemė skiriama nemokamai iš valstybinio žemės fondo, o esant galimybei, ir turėtoji žemė.

Gražinta arba vietoj jo suteikta kita žemė turi būti naudojama pagal tikslinę žemės paskirtį (žemės ūkio produktų gamybai) ir negali būti parduodama, įkeičiama ar kitokiu būdu perleidžiama bei išnuomojama per penkerius metus nuo žemės sugrąžinimo ar kito sklypo suteikimo dienos.

Žemės sklypas gali būti perduotas naudotis žemės ūkio bendrovei tik tuo atveju, kai sklypo savininkas dirba šioje bendrovėje arba yra pensininkas ir priklauso šio straipsnio antrojoje dalyje nurodytųjų asmenų kategorijai.

Jeigu per metus (pavasariį arba rudenį) nuo žemės sklypo perdavimo asmuo nepradeda jo naudoti pagal tikslinę paskirtį (žemės ūkio produktų gamybai) arba pažeidžia šio įstatymo septintojoje dalyje nurodytas sąlygas, žemė paimama į žemės reformos fondą, išmokant buvusiam savininkui kompensaciją pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytus įkainius, kurie buvo taikomi nuosavybės teisės į šį žemės sklypą atstatymo dieną.

5 straipsnis. Nuosavybės teisės į miestų ir miesto tipo gyvenviečių ribose esančią žemę atstatymo sąlygos ir tvarka.

Šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytiesiems asmenims nuosavybės teisė į žemę, esančią miestų ir miesto tipo gyvenviečių ribose, atstatoma šia tvarka:

1) tais atvejais, kai žemės sklypas buvo miesto ar miestelio ribose - suteikiant neatlygintinai toje pačioje gyvenamojoje vietovėje Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyto dydžio ir nustatyta tvarka žemės sklypą individualiai statybai;

2) tais atvejais, kai buvusio žemės savininko žemės sklypas buvo priskirtas miestų ar miesto tipo gyvenviečių teritorijoms - suteikiant neatlygintinai Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyto dydžio ir nustatyta tvarka žemės sklypą individualiai statybai tuose miestuose ar miesto tipo gyvenvietėse, kurių teritorijai priskirta turėtoji žemė.

Šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytiesiems asmenims, pageidaujantiems ūkininkauti, jų nuosavybės teisė į žemę atstatoma pagal šio įstatymo 4 straipsnyje nustatytą tvarką;

Šio straipsnio pirmosios dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais atvejais, kai šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytieji asmenys turi privatinės nuosavybės teise priklausančius gyvenamuosius namus, jų pageidavimu vietoj turėto žemės sklypo gražinimo pripažįstama nuosavybės teisė į žemės sklypą, esantį (inventorizuotą) prie šių namų;

3) tais atvejais, kai šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytieji asmenys turi gyvenamuosius namus žemės sklype, priklausiusiame jiems nuosavybės teise ir faktiškai juo naudojami (pagal inventorinių bylų duomenis), tai nuosavybės teisė atstatoma į šį sklypą, bet ne didesnę kaip 0,2 ha Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje, Marijampolėje, Druskininkuose, Palangoje ir Birštone ir ne didesnę kaip 0,3 ha kituose miestuose ar miesto tipo gyvenvietėse, neįskaitant pastatų užimamos žemės.

6 straipsnis. Nuosavybės teisės į buvusių privačius miško plotus atstatymo sąlygos ir tvarka

Šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytiems asmenims nuosavybės teisė į buvusius privačius miško plotus iki 10 ha atstatoma pagal nustatyta tvarka sudarytus žemėtvarkos projektus, vykdant žemės reformą.

Miško plotas, į kurį atstatyta nuosavybės teisė, turi būti tvarkomas, naudojamas ir atkuriamas pagal miškotvarkos projektą ir penkerius metus nuo grąžinimo arba suteikimo kaip kompensacija dienos negali būti parduodamas, įkeičiamas ar kitokiu būdu perleidžiamas be Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliojotojo organo sutikimo.

Pažeidus šio straipsnio antroje dalyje nurodytas sąlygas, tenka atsakomybė Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

7 straipsnis. Nuosavybės teisės į ūkinės-komercinės paskirties pastatus su priklausiniais atstatymo tvarka

Šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytiesiems asmenims nuosavybės teisė į ūkinės-komercinės paskirties pastatus su priklausiniais atstatoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka grąžinant ūkinės-komercinės paskirties pastatus natūra su žemės sklypu, jeigu jis priklausė savininkui, arba išduodant vertybinius popierius (akcijas).

8 straipsnis. Nuosavybės teisės į gyvenamuosius namus atstatymo sąlygos ir tvarka

Šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytiems asmenims nuosavybės teisė į gyvenamuosius namus (arba jų dalis) atstatoma grąžinant gyvenamuosius namus (arba jų dalis) natūra arba kompensuojant jų vertę.

Gyvenamųjų namų (arba jų dalių), jeigu jie nepriklauso šio įstatymo 14 straipsnyje nurodytoms kategorijoms, grąžinimo tvarką ir terminus nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vadovaudamasi nuostata, jog gyvenamieji namai grąžinami šiais atvejais:

- 1) kai jie pertvarkyti į negyvenamąsias patalpas arba yra tušti;
- 2) kai grąžintinų namų, kuriuose gyvena daugiau kaip viena nuomininkų šeima, nuomininkai yra supažindinti su visais jų teises garantuojančiais įstatymais ir su galimybe laisva valia išsikelti jiems savivaldybės valdybos siūlomomis sąlygomis, numatytais šio įstatymo 21 straipsnyje, arba kitomis savininko garantuojamomis sąlygomis;
- 3) kai gyvenamasis namas yra vienbutis;
- 4) kai grąžintiname name gyvena buvę savininkai.

Jeigu šio įstatymo 2 straipsnyje nurodyti asmenys pageidauja, nuosavybės teisė į gyvenamuosius namus gali būti atstatoma ekvivalentine natūra, tai yra perduodant nuosavybės jų nuomojamus valstybinio ar visuomeninio butų fondo butus.

Jeigu minėtieji asmenys pageidauja, nuosavybės teisė į gyvenamuosius namus gali būti atstatoma ekvivalentine natūra, tai yra suteikiant nuosavybės butus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, kai:

- 1) kiekvienam jų šeimos nariui tenka mažiau kaip po 15 kvadratinų metrų gyvenamojo ploto valstybinio ar visuomeninio butų fondo namuose;
- 2) jie gyvena kaip subnuomininkai valstybinio ar visuomeninio butų fondo namuose arba pagal nuomos sutartis namuose, priklausančiuose gyvenamųjų namų statybos kooperatyvams arba individualių butų fondo namuose ir neturintys kito gyvenamojo ploto;
- 3) jie gyvena bendrabučiuose arba tarnybinėse gyvenamosiose patalpose;
- 4) jie gyvena namuose (gyvenamosiose patalpose), neatitinkančiuose sanitarinių ir techninių reikalavimų;

5) jie neturi Lietuvos Respublikoje gyvenamosios vietos dėl nutrėmimo ar įkalinimo už pasipriešinimą okupaciniams režimams.

Atstačius nuosavybės teises į gyvenamuosius namus natūra arba ekvivalentine natūra, šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytieji asmenys kartu su savo šeimos nariais privalo patuštinti jų nuomojamas iš valstybinio ar visuomeninio butų fondo gyvenamąsias patalpas.

Šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytiems asmenims prašant, taip pat jų sutikimu ir tais atvejais, kai nuosavybės teisė į gyvenamąjį namą natūra atstatoma tik į jo dalį arba kai nuosavybės suteiktas butas kitame name nepadengia turėto gyvenamojo namo vertės, savininkų teisės realizuojamos suteikiant jiems vienkartinės valstybės išmokas. Vienkartinę valstybės išmokų dydį nustato valstybinio turto pirminio privatizavimo komisijos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Nuosavybės teisė į turėtą žemės sklypą tokiais atvejais atstatoma šio įstatymo 5 straipsnyje nustatyta tvarka.

Šio straipsnio nuostatos netaikomos asmenims, savo noru persikėlusiams iš jiems priklausiusių gyvenamųjų namų į valstybinio ar visuomeninio butų fondo butus.

9 straipsnis. Nuosavybės teisę patvirtinantys dokumentai

Nuosavybės teisę patvirtinančiais dokumentais gali būti išrašai iš ipotekos knygų, turto perleidimo sutartys, teismų sprendimai, turto nacionalizacijos aktai, taip pat valstybinių archyvų išduoti pažymėjimai.

10 straipsnis. Prašymų dėl turto sugrąžinimo pateikimo tvarka.

Šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytieji asmenys prašymus dėl išlikusio nekilnojamojo turto sugrąžinimo ar kompensacijos už jį išmokėjimo (išpirkimo) pateikia miestų ir rajonų valdyboms pagal išlikusio nekilnojamojo turto buvimo vietą iki 1991 m. gruodžio 31 dienos.

Piliečiai, praleidę šį terminą, netenka teisės į turto susigrąžinimą pagal šį įstatymą, išskyrus asmenis, neturinčius Lietuvos Respublikoje gyvenamosios vietos dėl ištrėmimo ar įkalinimo už pasipriešinimą okupaciniams režimams.

Reikalavimams išmokėti kompensaciją už negrąžintą turtą taikomas bendras ieškininės senaties terminas - treji metai nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

Kartu su prašymu pateikiamas pilietybę patvirtinantis dokumentas ir pridedami nuosavybę patvirtinantys dokumentai.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė gali pratęsti nuosavybę patvirtinančių dokumentų pateikimo laiką.

11 straipsnis. Prašymų turinys

Prašyme dėl išlikusio nekilnojamojo turto sugrąžinimo ar kompensacijos už jį sumokėjimo nurodoma: piliečio vardas, pavardė, gyvenamoji vieta, išlikusio nekilnojamojo turto rūšys, dydis, buvimo vieta, nuosavybės teisės į šį turtą pagrindas, dabartinis turto valdytojas, nuosavybės teisės netekimo laikas ir būdas.

Prašyme nurodomi kiti pareiškėjui žinomi piliečiai, turintys teisę į šio turto sugrąžinimą pagal šį įstatymą, taip pat pageidavimas atgauti turtą natūra arba gauti už jį kompensaciją.

III. SĄLYGOS, DĖL KURIŲ IŠLIKUSĮ NEKILNOJAMĄJĮ TURĄ IŠPERKA VALSTYBĖ

12 straipsnis. Išperkama žemė

Valstybės reikmėms reikalinga bei kita žemė iš šio įstatymo 2 straipsnio nurodytųjų asmenų išperkama, taikant šio įstatymo 16 straipsnyje numatytus išpirkimo būdus, jeigu:

1) užimta kelių, aerodromų, karinių dalinių, taip pat reikalinga valstybinės sienos apsaugai.

Požeminių ryšių kabelių bei vamzdynų užimta žemė gali būti grąžinama ribotam tiksliniam naudojimui, jeigu su tuo sutinka šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytieji asmenys;

2) joje valstybės biudžeto lėšoms įrengti vandens telkiniai, užveisti sodininkų bendrijų sodai, taip pat steigiamų valstybinių įmonių pramoniniai sodai;

3) pagal galiojusias įstatymus suteikta ūkininkui, taip pat užimta sodybinių sklypų bei suteikta prie nuosavybės teise priklausančių gyvenamųjų namų ir kitų pastatų (sodybų) kaimo vietovėje;

4) ji šio įstatymo įsigaliojimo dieną priklauso miestams, miesto tipo gyvenvietėms ir miesteliams arba pagal užstatymo projektus numatyta plėsti šias gyvenamąsias vietas, taip pat pagal Vyriausybės sprendimus priskirta šių vietovių gyventojų rekreaciniams poreikiams;

5) numatyta tvarka suteikta mokslo ir mokymo įstaigoms eksperimentams bei kitokioms mokslo reikmėms;

6) ji yra ištirtų ir nustatyta tvarka patvirtintų naudingųjų iškasenų telkinių teritorijoje.

Tokie sklypai gali būti grąžinami ribotam tiksliniam naudojimui, jeigu su tuo sutinka šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytieji asmenys;

7) ji yra rezervatų teritorija.

Esamų ir projektuojamų pagal patvirtintą kompleksinę gamtos apsaugos schemą draustinių, nacionalinių parkų teritorija, gamtos kultūros ir istorijos paminklų apsauginė žemė gali būti grąžinama ribotam tiksliniam naudojimui, jeigu su tuo sutinka šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytieji asmenys, Lietuvos Respublikos kultūros paveldo inspekcija bei Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamentas;

8) joje yra pastatyti arba projektuojami valstybinės nuosavybės objektai, taip pat yra sklypai, atitinkantys aplinkos kokybės normatyvus ir standartus, kuriuose numatoma sandėliuoti atliekas;

9) sklype yra gamybiniai žemės ūkio įmonių pastatai ir jų eksploatacijai reikalingi optimalūs žemės plotai.

Tais atvejais, kai tik dalis grąžintinos žemės užstatyta pastatais ar kitokiais statiniais, šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytiesiems asmenims ir žemės naudotojams susitarus dėl pastatų ir kitokių statinių nuosavybės teisės perleidimo, gali būti grąžinama ir ši žemės dalis.

13 straipsnis. Išperkami miškai

Valstybės reikmėms reikalingi miškai iš šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytųjų asmenų išperkami, taikant šio įstatymo 16 straipsnyje numatytus išpirkimo (kompensavimo) būdus, jeigu jie pagal Lietuvos Respublikoje galiojančius įstatymus priskirti pirmosios grupės miškams.

14 straipsnis. Išperkami gyvenamieji namai

Gyvenamieji namai valstybės išperkami iš šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytųjų asmenų, taikant šio įstatymo 16 straipsnyje numatytus išpirkimo (kompensavimo) būdus, jeigu jie Vyriausybės nuomone reikalingi valstybės reikmėms arba jeigu jie:

1) pertvarkyti pristatant, atstatant arba perstatant į negyvenamąsias patalpas ir perduoti mokslo, gydymo, kultūros, švietimo ir ryšių įstaigoms;

2) iš esmės pagerinti mediniai gyvenamieji namai, taip pat namai, pagerinti padidinant bendrąjį plotą daugiau kaip trečdaliu pristatant, atstatant arba perstatant ir jeigu naujai sukurto bendrojo ploto neįmanoma atskirti nuo buvusio.

15 straipsnis. Išperkami ūkinės-komercinės paskirties pastatai

Iš esmės perstatyti (rekonstruoti) ūkinės-komercinės paskirties pastatai iš šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytųjų asmenų valstybės išperkami taikant šio įstatymo 16 straipsnyje numatytus išpirkimo (kompensavimo) būdus.

IV. IŠLIKUSIO NEKILNOJAMOJO TURTO IŠPIRKIMAS

16 straipsnis. Išlikusio nekilnojamojo turto išpirkimo būdai

Valstybė išperka išlikusį nekilnojamąjį turtą šiais būdais:

1) tokios pat rūšies ar vertės turto perdavimu nuosavybėn neatlygintinai (ekvivalentine natūra);

2) suteikiant vienkartinės valstybės išmokas arba išduodant akcijas;

3) įskaitymu panaikinant piliečio pinigines prievoles valstybei, atsiradusias po nekilnojamojo turto atėmimo.

Išpirkimo būdą pasirenka pilietis, išskyrus šio įstatymo 7, 8, 14 ir 15 straipsniuose nurodytus atvejus.

17 straipsnis. Išmokėjimų dydis

Valstybei išperkant išlikusį nekilnojamąjį turtą, vienkartinių valstybės išmokų dydis nustatomas atsižvelgiant į realią turto vertę išpirkimo metu, atskaičius jo pagerinimo išlaidas.

Išmokų apskaičiavimo ir išdavimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

V. PRAŠYMŲ DĖL NUOSAVYBĖS TEISĖS ATSTATYMO NAGRINĖJIMAS. GINČŲ NAGRINĖJIMO TVARKA

18 straipsnis. Institucijos, nagrinėjančios piliečių prašymus dėl nuosavybės teisės atstatymo

Piliečių prašymus dėl žemės ūkio paskirties žemės sklypo ar miško grąžinimo nagrinėja Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotoji ministerija, atsižvelgdama į miesto (rajono), kurio teritorijoje yra žemė ar miškas, valdybos išvadą.

Piliečių prašymus dėl gyvenamųjų namų, ūkinės-komercinės paskirties pastatų, taip pat juose išlikusių įrengimų grąžinimo nagrinėja miesto (rajono) valdyba, kurios reguliavimo sferai jie priskirti, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Piliečių prašymus dėl ūkinės-komercinės paskirties pastatų, namų, priklausančių mokslo, gydymo, kultūros, švietimo ir ryšių įstaigoms, grąžinimo nagrinėja ministerija ar tarnyba, kurios reguliavimo sferoje yra šie objektai.

Institucijos, nagrinėjančios piliečių prašymus dėl nuosavybės teisės atstatymo, šiame įstatyme numatytais atvejais nustato kompensacijos dydį pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės įkainius.

19 straipsnis. Sprendimų dėl nuosavybės teisės atstatymo priėmimas

Šio įstatymo 18 straipsnyje nurodytos institucijos turi išnagrinėti piliečių prašymus ir priimti sprendimus dėl nuosavybės teisės atstatymo per 3 mėnesius nuo dokumentų, įrodančių nuosavybės teisę, pateikimo dienos.

Sprendimas nepriimamas, jeigu tarp piliečių kilo ginčas dėl nuosavybės teisės atstatymo būdo. Pagal piliečių pareiškimus šiuos ginčus nagrinėja teismas.

20 straipsnis. Sprendimų apskundimo tvarka

Šio įstatymo 18 straipsnyje nurodytų institucijų sprendimai dėl nuosavybės teisės atstatymo ar kompensacijos išmokėjimo per 20 dienų gali būti apskūsti teismui.

Šiose bylose šalys atleidžiamos nuo valstybinio mokesčio.

21 straipsnis. Garantijos nuomininkams, gyvenantiems buvusiems savininkams grąžintuose gyvenamuosiuose namuose

Nuomininkai, gyvenantys buvusiam savininkui sugrąžintame name, mokesį už naudojimąsi gyvenamąja patalpa moka pagal šalių susitarimą, tačiau neviršijant Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytų maksimalių dydžių.

Mokestis už komunalines paslaugas mokamas papildomai prie mokesčio už naudojimąsi gyvenamąja patalpa pagal nustatyta tvarka patvirtintus tarifus.

Mokesčio už naudojimąsi gyvenamąja patalpa ir komunalines paslaugas mokėjimo terminai nustatomi šalių susitarimu.

Šio įstatymo 18 straipsnio antrosios dalies 3 punkte numatytais atvejais savininkui draudžiama keldinti nuomininkus per dešimt metų nuo nuosavybės teisės atstatymo dienos.

Gyvenamąją patalpą asmeniui, kuris gyvena sugrąžintame savininkui gyvenamajame name, suteikia atitinkamo miesto, rajono savivaldybė pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės parengtą ir įgyvendinamą programą.

Nuomininkai, gyvenantys buvusiems savininkams sugrąžintuose gyvenamuosiuose namuose, turi teisę neatlygintinai gauti nuosavybės žemės sklypą gyvenamojo namo statybai, įstoti į gyvenamųjų namų statybos kooperatyvą, gauti kreditus šiems tikslams lengvatinėmis sąlygomis.

Gyvenamojo namo savininkui parduodant sugrąžintą gyvenamąjį namą ar jo dalį, nuomininkai turi pirmenybės teisę jį pirkti. Naujam savininkui galioja šio straipsnio ketvirtojoje dalyje numatytas apribojimas.

Bet kokie veiksmai, siekiant priversti nuomininką, išsikelti iš grąžinto gyvenamojo namo, neužtikrinant šiame straipsnyje nurodytų garantijų, yra draudžiami ir užtraukia atsakomybę pagal galiojančius įstatymus.

VI. BAIGIAMIEJI NUOSTATAI

22 straipsnis. Garantijos asmenims, kurių turtą išperka valstybė

Išmokėjimai už valstybės išpirktą nekilnojamąjį turtą valstybės vienkartinėmis išmokomis ar vertybiniais popieriais turi būti atlikti ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo sprendimo dėl išpirkimo priėmimo dienos.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu šis terminas gali būti pratęstas.

23 straipsnis. Draudimas naudoti biudžetines lėšas

Biudžeto lėšas naudoti išmokėjimams už valstybės išperkamą turtą draudžiama.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PIRMININKAS

VYTAUTAS LANDSBERGIS